

GYŐRI UJSÁG

GYŐRI UJSÁG

FELSŐ DUNÁNTÚL

GAZDASÁG-POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési ár: Havonként 10500 korona (forgalmi adóval együtt).
Egyes szám ára 2000 korona, nagyobb terjedelmű számé 2500 K.
Megjelenik (egyelőre) szombaton délután.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

Dr. Lurja Aladár
laptulajdonos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Győr, Baross-út 30. szám.
Telefon 329. szám.

Hirdetések szatott árban, tarifa alapján, előfizetés mellett vételnek fel.

Pénzünk

szilárd helyzetével, amihez végre eljutottunk, letűnik a siberek, valutások, tőzsdei üzerek aranykorszaka és vissza kell térni a becsületes munkához mindenkinél, aki élni és boldogulni akar. Megszűnik a kereskedelemben és iparban is a konjunkturális üzletek sokasága s a vagyonszerzés útja itt is rögzösebb, tüskésebb lesz.

A stabil korona ismét megteremti az egészséges versenyt, ami tudvalevően a legjobb árszabályozó volt mindenkörön. Nem lesz célja, sem érdeke senkinél, hogy spekulatív célokkal árut halmozzon fel, arra ráüljön, visszatartsa, ellenben igyekezni fog mindenki, hogy készletén minél gyorsabban túladjon, üzleteit minél gyorsabban — ha kisebb haszon mellett is — lebonyolítsa, hogy tőkét minél többször forgathassa.

Exáltal lesöpri testéről a kereskedelem és ipar a rajta és belőle élőködő számtalan fattyuhajtást, amely mérhetetlen kárára volt a legitim vállalatoknak, fogyasztóknak, kincstárnak egyaránt. A kereskedelem elől elvonta az árut, a fogyasztóknak megdrágította, mert mint jogtalan közvetítő élőködött közéje és a legitim kereskedelem közé. Megkárosította azonban a kincstárt is, mert zugüzletei után nem adózott kellően, könyveket nem vezetett, ellenőrizhető nem volt és így nem vette ki részét az ország teherviselésében.

Pedig de sok zsiros falatot vontak el ezek a kávéházi zugkereskedők azok elől, akik gőnyednek az adók terhei alatt. Mig amazok lelkiismeretfurdalás nélkül tömték zsebeiket, a tisztességes kereskedelem súlyos gondokkal küzd. Legfőbb ideje, hogy ezek az idők letűnnek.

Induljon meg ismét a becsületes munka, kezdjük el ismét ott, ahol most pont 10 éve elhagytuk, érvényesüljön újból a tehetség, a szorgalom és kitartás. Legyen ismét a munkának gyümölcse és pusztuljon az, aki nem dolgozva, a mások rovására fáradság nélkül akar boldogulni.

Magyar—román—lengyel szövetségért folyik propaganda Romániában.

„Egyedüli harcos és lojális ország — Magyarország“.

Nagyvárad (—). Cusin Alexandru bukaresti egyetemi tanár és Jorga Miklós jelenleg Lengyelországban időznek és az ottani politikai körökkel új külpolitikai orientációt keresnek. A lengyelországi tárgyalásokról a „Neamul Romanesc“, Jorga lapja, Cusin tollából cikksorozatot közöl, mely arról az áramlatról számol be,

amely egy román—magyar—lengyel szövetség megteremtését tűzte ki céljául. Egyik legutóbbi cikk Kucharsewski varsói egyetemi tanár nyilatkozatát közli, aki többek között a következőket mondta:

— Románia és Lengyelország — mint köztudomású — Németország és Oroszország fekete listáján szerepelnek. Ezek az államok, ha nem gondoskodunk jövőnkéről, elnyelnek bennünket. A kisántant nagy blöff és Románia nem sokat ér vele, mert szükség esetén sem Jugoszláviára, sem Csehszlovákiára nem támaszkodhatik. — Egyedüli harcos és lojális ország Magyarország és helyes volna román—magyar—lengyel szövetséget létrehozni. Ezt az eszmét hirdetem és meg vagyok annak helyességéről győződve. Lengyelországban igen sok tekintélyes ember van, aki osztja nézetemet és szeretnék a szövetséget létrehozni.

Zdzlecsowski vilnai egyetemi tanár a Magyarországgal való megegyezést ajánlja Romániának. A tanár francia nyelvű röpiratot adott ki, amelyben erős propagandát fejt ki egy közös lengyel-magyar határ és román-magyar szövetség érdekében.

A Neamul Romanesc cikkirója, Cusin megállapítja, hogy a magyarok és bolgárok nagy szimpátiának örvendenek Lengyelországban. A propagandát Civéky A., a varsói egyetem magyar nyelvi szakának tanára vezeti. A cikkiró megemlíti, hogy a lengyelek felkérték a románokat, hogy a varsói egyetemen a román nyelv részére tanszéket állítsanak fel.

Új egyenruhát kap a hadsereg.

A legénységénél nem lesz csillagjelzés.

A nemzetgyűlés legutóbbi ülésén Szilágyi Lajos beszéde révén nyilvánosságra került, hogy a hadsereg új egyenruhát kap. A tervek szerint a gyalogság földszínű feketésszürke, a tüzérség barna, a lovasság kék egyenruhát kap. A nadrág alján háromszoros sujtás lesz, a bluzokon pedig szintén zsinórdiszítés. A legénység rangjelzésénél eltűnnek a csillagok és a kabátujjra varrott zsinór lesz a rangjelző.

Megváltozik a tisztek uniformisa is. A fegyvernem színéből készülő egyenruha gazdag sujtásokkal lesz teli. A rangjelzés kétféle lesz. Eleinte olyan jelzést terveztek, mint a tengerészetnél volt, de tisztai körök kérésére a tradíciókra való tekintettel, mégsem törlik el a csillagokat. Ezentúl két helyen lesz a rangjelzés. A galléron hadnagyoknál, főhadnagyoknál és kapitányoknál egy, illetve két vagy három csillag és a kabátujjon megfelelő paszománt. Törzstiszteknél az aranygallér megszűnik. Csak a csillag marad a galléron és szélesebb karpaszomány mellett vékony szalagokkal jelzik a rangot. A tábornoki karnál biborvörös alapra varrják fel a kabátra a megfelelő aranycsikokat. Újítás, hogy a tisztek diszöllözetükhöz ezüstös sisakot kapnak.

Az új egyenruha a tiszteket anyagilag sú-

lyosan megterheli, ezért azt a megoldást találták, hogy a kincstártól kapják meg a ruhaanyagot és annak árát tíz hónapon keresztül egyenlő részletekben vonják le. Átmenetileg a régi egyenruhát is viselhetik majd a tisztek. Az új formaruha kötelező viselésére az ősz folyamán kerül a sor.

Nem lesz szükség újabb trafikdrágításra.

Többet jövedelmez, mint várták.

A hosszulejáratu magyar kölcsön szolgálatára kijelölt jövedelmek, a vámbevétel, a cukoradó, a só- és dohánymonopólium, — mint hivatalosan jelentik, — sokkal magasabb összegeket érnek el, mint amekkorákat a Nemzetek Szövetségének küldöttsége jelentésében előirányzott. E jelentés szerint az átlagos havi bevételeknek a költségvetési év első felében 2,875.000 aranykoronát kellene elérniök s második felében 4,750.000 aranykoronát, az 1924 május 31-én lezárult 10 hónap alatt a havi átlag 6,144.952 aranykorona volt. E bevételek irányzatát mutatják a június első husz napjában befolyt bevételek, amelyek kerekszámában elérték a 8,250.000 aranykoronát.

Különösen figyelemreméltó eredményeket tüntet fel a dohánymonopolium, amelynek az előirányzat szerint 1924 második felében a lekötött zálogok egész eredményének 43,8 százalékát kellene szolgáltatnia. Mig a Nemzetek Szövetsége előirányzatai 1924 első felében havonként csupán 1,500.000 aranykoronáról szóltak s az év második felében havi 2,000.000 aranykoronáról, addig az áprilisi bevételek 2,800.000 aranykoronára emelkedtek és június első husz napjában 5,000.000-ra. Ez az igen gyors emelkedés részben e monopólium termékei áremelésének tulajdonítható, igen nagy mértékben pedig annak a ténynek, hogy az eladás rendszereit nagyon energikusan újjászervezték.

H I R E K.

Csonka-Magyarország népességének szaporodása visszafejlődött.

A népmozgalom 1924. év első negyedében.

A megcsonkított Magyarországon az 1924. év első negyedében 21.243 házasságot kötöttek. A vármegyék közül ismét Hajdu vármegyét találjuk az első helyen. A városi törvényhatóságok közül Hódmezővásárhely és Szeged mutatják a legmagasabb házassági számot.

A születések számában az előző év hasonló időszakával egybevetve jelentős visszaesés mutatkozik. Élve született 58.406, visszaesés 4071 gyermek. A vármegyék közül 45,3-as születési számával Szatmár van az élen, míg a másik szélsőséget 22,7-del Torontál képviseli. Legkevesebb gyermek született a lakosság számához viszonyítva a városok közül Székesfehérvárott.

Negyedévi népmozgalmunk másik szomorú jelensége a halálozás nagymértékű emelkedése. A halottak száma 47.864 volt, 7701-el több, mint az 1923. év hasonló időszakában. Területi megoszlásban a legmagasabb halandóságot 27.9-cel Baranya vármegye mutatja, míg a legalacsonyabbat 17.8-cal Vas vármegye. A városok halálozási számában is a Baranyában fekvő Pécs vezet, az országos átlagot messze túlhaladva. Legkisebb volt a halandóság Hódmezővásárhelyen.

A hanyatló születési és emelkedő halálozási arány mellett a népesség szaporodása is visszaféjldött. Amíg a múlt év ugyanezen időszakában 22.314 lélek volt a szaporodás, az idén mindössze 10.542 lélekkel növekedett a lakosság száma.

— **Megszűnik a moratórium.** A jövő héten jelenik meg a moratórium feloldásáról intézkedő nagyfontosságú rendelet. A múlt pénteki minisztertanács elfogadta az igazságügy-miniszteriumban erre vonatkozóan kidolgozott javaslatot, amely tudvalevően a mezőgazdasági hitelélet felélesztése érdekében lehetővé teszi ismét, hogy a hitelező átvezetés útján jusson követeléséhez. Mint beavatott helyről értesülünk, a pénzügyminiszternek még egy részletkérdést kell letárgyalnia, úgy hogy a jövő héten megjelenik az 1924. évnek egyik legfontosabb rendelete.

— **Négy turnusban bocsátják el a B-listás tisztviselőket.** A kormány megküldötte a miniszteriumoknak a köztisztviselők létszámcsökkentéséről szóló tervezetet. A tervezet szerint az elbocsátandó köztisztviselők négy turnusra beosztva lépnek ki az állam szolgálatából. Az első turnust 1925 január elsejével bocsátják el, a másodikat 1925 július elsejével, a harmadikat 1926 január elsején, a negyedik turnust pedig 1926 július elsején. Mindegyik turnus öt százaléka a teljes létszámnak. Az 1925 január elsején, illetve tulajdonképpen már 1924 december 31-én elbocsátandó tisztviselőket már most, július elsején, illetményeik további folyósításával szabadságra küldötték december utolsó napjáig, úgy hogy már nem is térnek vissza hivatalaikba. Hasonló lesz a létszámcsökkentés végrehajtása a további turnusoknál.

— **Levegővizsgáló állomások.** Olvasuk a pesti lapokban, hogy a létszámcsökkentés siralmas korszakában, amikor ezrelék bocsátják el állásukból az érdekes tisztviselőket, a fővárosban husz levegővizsgáló állomást létesítenek. Tehát egész sereg új hivatalt és hivataltalnokot teremtenek. Lesz majd husz levegővizsgáló állomásparancsnok, kétszerannyi aszisztens és hogy valaki dolgozzék is, négyszerannyi levegővizsgáló állomási kezelőtiszt és nyolcszorannyi altiszt. Nem irigyeljük azokat a protekciós urakat, akik ezt a nagyszerű szinékurát el fogják nyerni, de kérdezzük, mi szükség van új hivatalokat teremteni a megszüntetettek romjain?

— **Valorizálták a jövedéki kihágások pénzbüntetését.** A hivatalos lap pénzügyminiszteri rendeletet közöl a fogyasztási adó és az egyes jövedékek ellen elkövetett kihágások pénzbüntetéséről. A rendelet szerint az 1918. év végéig megállapított pénzbüntetésösszegeket aranykoronaértékűnek kell tekinteni. A rendelet július 6-án lépett életbe.

— **Orosz kém szervezet a román diplomáciában.** A bécsi Stunde jelenti Bukarestből: A Neumal Romanesc, Jorga egyetemi tanár lapja, szenzációs részleteket közöl egy kémkedési ügyről, amely Bécs és Bukarest között folyt le. Észrevették, hogy a román külügyminiszterium rádió táviratait, noha a sifreklucsot többször változtatták, mindig megtudta szerezni egy külföldi hatalom, Szovjet-országnak. A

kulcs birtokában a bécsi román követségnek hamis radiogramokat adtak le és ezzel rendkívül megnehezítették a külügyi szolgálatot. A kémeknek a bukaresti külügyi hivatalban is voltak exponenseik. Az egyik követségi tanácsost őrizetbe vették és tegnap 3 órán át hallgatták ki. A tanácsos sokszor ellentmondásba keveredett. Hír szerint egy bécsi követségi tanácsos is erősen kompromittálva van.

x **Poloskákat** petéivel együtt házilag kiirtani csak a Löcherer Cimexinnel lehet. Ára olcsó, hatása biztos, kezelése egyszerű, minden tisztítható vele. Főraktá Frantsik Andor drogériájában.

Pápa, 1924. Főiskolai könyvnyomda.

14 éves fiam részére
jobb orth. úri házban

helyet keresek,

hol rendes ellátásban és megfelelő felügyeletben részesülne.

Ajánlkozótól levelet Klein Jakabné, Czell-dömölk címre kérek.

Új és használt férfiruhák
Kallósnál
tenisz nadrág (prima mosó) 145.000
Megyeház-u. 32. sz.

Értékpapírok

prompt vételét, eladását,
tőzsdei megbízásokat
a legelőnyösebben bonyolítom le.
FREUND, Baross-út 21. Telefon 451.

„Mitől olyan zamatos a kávéja, Édesem?
Egyszerű, csak UHU-kávéval van főzve.“

Asszonyok!

Cukor nélkül

is édes, kellemes ízű,
üdítő kávét lehet főzni
az olcsó és jó minőségű
kristálycukorral is kevert

DULSZIT

nevű kávékonzervünkből.

Minden fűszeresnél kapható!
Kőbányai Polgári Serfőző és
Szent-István Tápszerművek Rtg.

Családi, Menyasszonyi és Csoportképek, képes levelező-lapok a legszebb kivitelben, jutányos árban, utlevél- és igazolvány-képek két órán belül készülnek:

Jánossy fényképész

műtermében, Győr, Baross-út 29. sz.
Ugyanott egy segéd, lehet nő is és egy tanuló,
magas hetifizetéssel azonnali belépésre kerestetik.

UHU FONÁL-ÁRUK

Alsózál, cérna, kötőpamut és tömőpamutok, horgolócérnák.
Legfinomabb gyapjufonalak festve és nyersen.

Pamutfonál és Cérnaipar Rt.

Budapest, VII., Hársfa-utca 1. Telefon: József 60-75.

Gummikabát 360000 K
Gyermekkosci 290000 K
Vizm. ponyva 180000 K
Szövetszőnyeg 50000 K

HAAS LIPÓT

Győr, Baross-út 18. — Telefon: 728.

Első Tokaji
Cognaegvár R.-T.

Gyár: Tokaj.

Központi iroda:
Budapest, VI., Frangepán-utca 12-24.

Fióktelep:
Wien, IV. Bez., Viktorgasse 16.

— Alapított 1888-ban. —

Ajánlja tiszta borpárlatból készült, általánosán
elismert legjobb minőségű hazai gyártmányát.